පිරිවැය ගිණුම් තැබීම

AAT අදියර II

AFC - උසස් මූල්‍ය ගිණුම්කරණය හා පිරිවැයකරණය

අමිල සම්පත් මුදලිගේ
B.Sc. (Finance) USJ (UG), AAT Passed Finalist (Prize Winner), CASL (Finalist)

JMC Jayasekera Management Centre (Pvt) Ltd
Pioneers in Professional Education
65/2A, Chittampalam Gardiner Mawatha, Colombo 02 | T: +94 112 430451 | E: info@jmc.lk | F: +94 115 377917

JMC vLearning
"your virtual learning partner"

පිරිවැය ගිණුම් තැබීම

Amila Sampath Mudalige
B.SC (Finance) USJ (UG)
AAT Passed Finalist (Prize Winner)
CASL (Finalist)

පිරිවැය ගිණුම් තැබිම.

පිරිවැය ගිණුම් තැබිය හැකි ක්‍රම දෙකකි

- සංකලිත ගිණුම් ක්‍රමය
- අසංකලිත / අර්ධ සංකලිත ගිණුම් ක්‍රමය

©JMC vLearning

සංකලිත ගිණුම් ක්‍රමය

පිරිවැය ගිණුම් සහ මූල්‍ය ගිණුම් එකම ලෙජරයක පවත්වා ගෙන යන්නේ නම්, එය සංකලිත ගිණුම් ක්‍රමයක් ලෙස හැඳින්වේ.

©JMC vLearning

<u>**සංකලිත ක්‍රමයේ ද්විත්ව සටහන්**</u>

1.	**අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම**		
	අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම	හර	
	මුදල්/ණයහිමියෝ		බැර
2.	**ණය හිමියන්ට මුදල් ගෙවීම**		
	ණය හිමියෝ	හර	
	මුදල්		බැර
3.	**දළ වැටුප්**		
	වැටුප් හා වේතන පාලන ගිණුම	හර	
	ගෙවිය යුතු වැටුප් ගිණුම		බැර
4.	**මුදලින් ගෙවනු ලබන වැටුප**		
	ගෙවිය යුතු වැටුප් ගිණුම	හර	
	මුදල්		බැර
5.	**කම්හල් කුලී ගෙවීම**		
	නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
	මුදල්		බැර
6.	**කම්හල් යන්ත්‍ර ක්ෂය**		
	නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
	යන්ත්‍ර ක්ෂය වෙන්කිරීමේ ගිණුම		බැර

©JMC vLearning

JMC vLearning "your virtual learning partner"

7. කාර්යාල උපකරණ ක්‍ෂය

ආයතන හා පරිපාලන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
කාර්යාල උපකරණ ක්‍ෂය වෙන් කිරීමේ ගිණුම		බැර

8. බෙදාහැරීමේ වෑන් රථ ක්‍ෂය

විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
බෙදාහැරීමේ වෑන් රථ ක්‍ෂය වෙන් කිරීමේ ගිණුම		බැර

9. නිෂ්පාදනය සඳහා නිකුත් කල සෘජු ද්‍රව්‍ය

නොනිම් වැඩ පාලන ගිණුම	හර	
අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම		බැර

10. නිෂ්පාදනය සඳහා නිකුත් කල වක්‍ර ද්‍රව්‍ය

නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම		බැර

11. ප්‍රචාරණය සඳහා නිකුත් කල ද්‍රව්‍ය

විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම		බැර

12. සෘජු නිෂ්පාදන වැටුප්

නොනිම් වැඩ පාලන ගිණුම	හර	
වැටුප් හා වේතන ගිණුම		බැර

13. වක්‍ර නිෂ්පාදන වැටුප්

නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
වැටුප් හා වේතන පාලන ගිණුම්		බැර

14. පරිපාලන වැටුප්

ආයතන හා පරිපාලන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
වැටුප් හා වේතන පාලන ගිණුම		බැර

©JMC vLearning

15. විකුණුම් වැටුප්

විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
වැටුප් හා වේතන පාලන ගිණුම		බැර

16. නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය අන්තර්ග්‍රහණය කිරීම

නොනිම් වැඩ පාලන ගිණුම	හර	
නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම		බැර

17. ආයතන හා පරිපාලන පොදුකාර්ය අන්තර්ග්‍රහණය කිරීම.

විකුණුම් පිරිවැය පාලන ගිණුම	හර	
ආයතන හා පරිපාලන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම		බැර

18. විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පොදුකාර්ය අන්තර්ග්‍රහණය කිරීම.

විකුණුම් පිරිවැය පාලන ගිණුම	හර	
විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම		බැර

19. පොදුකාර්ය පිරිවැය අතිරික්ත/අධි අන්තර්ග්‍රහණය

අදාල පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
පොදුකාර්ය පිරිවැය ගැලපුම් ගිණුම		බැර

©JMC vLearning

20. පොදුකාර්ය පිරිවැය ඌණ අන්තර්ග්‍රහණය

පොදුකාර්ය පිරිවැය ගැලපුම් ගිණුම	හර	
අදාල පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම		බැර

21. නිමි තොගයට මාරු කිරීම්

නිමි තොග පාලන ගිණුම	හර	
නොනිමි වැඩ පාලන ගිණුම		බැර

22. විකුණූ භාණ්ඩවල නිෂ්පාදන පිරිවැය

විකුණුම් පිරිවැය පාලන ගිණුම	හර	
නිමි තොග පාලන ගිණුම		බැර

23. විකුණුම් වටිනාකම

මුදල් / ණයගැතියෝ	හර	
විකුණුම් පාලන ගිණුම		බැර

24. විකුණුම් වටිනාකම

විකුණුම් ගිණුම	හර	
පිරිවැය ලාභාලාභ ගිණුම		බැර

25. විකුණුම් පිරිවැය

පිරිවැය ලාභාලාභ ගිණුම	හර	
විකුණුම් පිරිවැය පාලන ගිණුම		බැර

26. පොදුකාර්ය පිරිවැය ගැලපුම් ගිණුමේ ශේෂය

පොදුකාර්ය පිරිවැය ගැලපුම් ගිණුම	හර/බැර
පිරිවැය ලාභාලාභ ගිණුම	හර/බැර

©JMC vLearning

JMC vLearning your virtual learning partner

උදාහරණ - 01

සීමාසහිත SSK සමාගමේ මූල්‍ය හා පිරිවැය තොරතුරු පහත පරිදි වේ. ආයතනයේ මූල්‍ය ගණකාධිකාරීවරයා හා පිරිවැය ගණකාධිකාරීවරයා එකම ලෙජරයක් තුළ ගිණුම් පවත්වාගෙන යයි. 2020.1.1 දිනට තොග ශේෂයන් පහත පරිදි වේ.

අමුද්‍රව්‍ය	රු. 150,000
නොනිමි	රු. 65,000
නිමි	රු. 100,000

අමුද්‍රව්‍ය ගැනුම් -

අත්පිට මුදල -	රු. 450,000
ණයට	රු. 250,000

ද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීම් -

සෘජු අමුද්‍රව්‍ය -	රු. 400,000
වක්‍ර නිෂ්පාදන ද්‍රව්‍ය -	රු. 150,000
ආයතන හා පරිපාලනයට-	රු. 75,000
විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමට-	රු. 45,000

මුදලින් දුරූ වියදම්

නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය	රු. 250,000
ආයතන හා පරිපාලන පොදුකාර්ය පිරිවැය	රු. 300,000
විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පිරිවැය	රු. 150,000

වර්ෂය තුළ දූරූ වැටුප් පිරිවැය රු. 250.000 වූ අතර එය පහත පරිදි වේ.

සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය	රු. 100,000
ආයතන හා පරිපාලන	රු. 100,000
වක්‍ර නිෂ්පාදන වේතන	රු. 30,000
විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ වේතන	රු. 20,000

වාර්ෂික ක්ෂය

යන්ත්‍ර සූත්‍ර ක්ෂය	රු. 25,000
ගොඩනැගිලි ක්ෂය	රු. 50,000
මෝටර් රථ ක්ෂය	රු. 35,000

පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය

නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය	රු. 440,000
නිෂ්පාදන පිරිවැය	රු. 950,000
විකුණූ බඩුවල පිරිවැය	රු. 800,000

වර්ෂය තුළ ආයතනයේ අත්පිට විකුණුම් රු. 1500,000 ක්වූ අතර ණයට විකුණුම් රු. 500,000 කි. සංකලිත ක්‍රමයට ලෙජර ගිණුම් පිළියෙළ කරන්න.

©JMC vLearning

©JMC vLearning

JMC vLearning
"your virtual learning partner

©JMC vLearning

අසංකලිත ගිණුම් ක්‍රමය

• පිරිවැය ගිණුම් හා මූල්‍ය ගිණුම් වෙන වෙනම ලෙජර් දෙකක පවත්වා ගෙන යන්නේ නම්, එය අසංකලිත ගිණුම් ක්‍රමයක් ලෙස හැඳින්වේ

• මෙහි මූල්‍ය ලෙජරයේ සාමාන්‍ය පරිදි ද්විත්ව සටහන් මූලධර්මය අනුව ගිණුම් පවත්වා ගෙන යනු ලබන අතර, ඊට අමතරව සිහවටන පදනම මත පිරිවැය ලෙජර් පාලන ගිණුමක් පවත්වා ගෙන යාම සිදු වේ. මෙහි මූල්‍ය ලෙජරයෙන් පිරිවැය ලෙජරයට මාරු කරන අයිතමයන් සටහන් කරනු ලබයි.

©JMC vLearning

අසංකලිත ක්‍රමයේ ද්විත්ව සටහන්

1. අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම

අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම	හර	
මූල්‍ය ලෙජර් පාලන ගිණුම		බැර

2. ණය හිමියන්ට මුදල් ගෙවීම

මූල්‍ය ලෙජරය හා සම්බන්ධ ගණුදෙනුවක් වන අතර, පිරිවැය ලෙජරයේ සටහන් කිරීමක් සිදු නොවේ.

3. දළ වැටුප

වැටුප් හා වේතන පාලන ගිණුම	හර	
මූල්‍ය ලෙජර් පාලන ගිණුම		බැර

4. වක්‍ර වියදම්

නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
ආයතන හා පරිපාලන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
මූල්‍ය ලෙජර් පාලන ගිණුම		බැර

5. ද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීම

නොනිම් වැඩ පාලන ගිණුම (සෘජු ද්‍රව්‍ය)	හර	
නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම (වක්‍ර ද්‍රව්‍ය)	හර	
විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම (ප්‍රචාරනයට නිකුත් කල)	හර	
අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුම		බැර

6. වැටුප් විග්‍රහය

නොනිම් වැඩ පාලන ගිණුම (සෘජු වැටුප්)	හර	
නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම (වක්‍ර වැටුප්)	හර	
ආයතන හා පරිපාලන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම (පරිපාලන වැටුප්)	හර	
විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම (විකුණුම් වැටුප්)	හර	
වැටුප් හා වේතන පාලන ගිණුම		බැර

7. නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය කිරීම

නොනිම් වැඩ පාලන ගිණුම	හර	
නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම		බැර

©JMC vLearning

8. ආයතන හා පරිපාලන සහ විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පොදුකාර්ය අන්තර්ග්‍රහණය

විකුණුම් පිරිවැය පාලන ගිණුම	හර	
ආයතන හා පරිපාලන පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම		බැර
විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම		බැර

9. පොදුකාර්ය පිරිවැය අතිරික්ත අන්තර්ග්‍රහණය

අදාල පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම	හර	
පොදුකාර්ය පිරිවැය ගැලපුම් ගිණුම		බැර

10. පොදුකාර්ය පිරිවැය ඌණ අන්තර්ග්‍රහණය

පොදුකාර්ය පිරිවැය ගැලපුම් ගිණුම	හර	
අදාල පොදුකාර්ය පාලන ගිණුම		බැර

11. නිමි තොගයට මාරු කිරීම්

නිමි තොග පාලන ගිණුම	හර	
නොනිමි වැඩ පාලන ගිණුම		බැර

12. විකුණු භාණ්ඩවල නිෂ්පාදන පිරිවැය

විකුණුම් පිරිවැය පාලන ගිණුම	හර	
නිමි තොග පාලන ගිණුම		බැර

13. විකුණුම් වටිනාකම

මූල්‍ය ලෙජර් පාලන ගිණුම	හර	
විකුණුම් පාලන ගිණුම		බැර

©JMC vLearning

14. ණය ගැතියන්ගෙන් මුදල් ලැබීම.

මූල්‍ය ලෙජරය හා සම්බන්ධ ගණුදෙනුවක් වන අතර, පිරිවැය ලෙජරයේ සටහන් තැබීමක් සිදු නොවේ.

15. විකුණුම් වටිනාකම

විකුණුම් පාලන ගිණුම	හර	
පිරිවැය ලාභාලාභ ගිණුම		බැර

16. විකුණුම් පිරිවැය

පිරිවැය ලාභාලාභ ගිණුම	හර	
විකුණුම් පිරිවැය පාලන ගිණුම		බැර

17. පොදුකාර්ය පිරිවැය ගැලපුම් ගිණුමේ ශේෂය

පොදුකාර්ය පිරිවැය ගැලපුම් ගිණුම	හර/බැර
පිරිවැය ලාභාලාභ ගිණුම	හර/බැර

18. ලාභය

පිරිවැය ලාභාලාභ ගිණුම	හර	
මූල්‍ය ලෙජර් පාලන ගිණුම		බැර

©JMC vLearning

JMC vLearning
your virtual learning partner

<u>උදාහරණ - 02</u>

ආයතන අර්ධ සංකලිත ක්‍රමයට පිරිවැය ලෙජරය පවත්වාගෙන යයි.

2020.1.1 දිනට ශේෂය	හර	බැර
මූල්‍ය ලෙජර පාලන ගිණුමේ ශේෂය		240,000
අමුද්‍රව්‍ය තොග පාලන ගිණුමේ ශේෂය	125,000	
නොනිමි තොග පාලන ගිණුමේ ශේෂය	75,000	
නිමි තොග පාලන ගිණුමේ ශේෂය	40,000	

2020.12.31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයේ ගනුදෙනු පහත පරිදි වේ.

අත්පිට මුදලට ද්‍රව්‍ය ගැණුම්	රු. 135,000
ණය පදනමට ද්‍රව්‍ය ගැණුම්	රු. 425,000
නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය	රු. 345,000
ආයතන හා පරිපාලන පොදුකාර්ය පිරිවැය	රු. 120,000
විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ පිරිවැය	රු. 85,000

වැටුප් හා වේතන -

සෘජු වැටුප් පිරිවැය	රු. 200,000
වක්‍ර නිෂ්පාදන වැටුප්	රු. 125,000
ආයතන හා පරිපාලන වේතන	රු. 200,000
විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ වේතන	රු. 82,000

©JMC vLearning

පුරස්කාර ගෙවීම්		රු. 120,000
වාර්ෂික ක්ෂය -		
	යන්ත්‍ර සූත්‍ර ක්ෂය	රු. 35,000
	ගොඩනැගිලි ක්ෂය	රු. 12,500
	මෝටර් රථ ක්ෂය	රු. 14,500

වර්ෂය තුළ පහත පරිදි ද්‍රව්‍ය ආයතනයේ විවිධ අංශ අතර බෙදාහැර ඇත.

නිෂ්පාදන අංශයට -		
	අමුද්‍රව්‍ය ලෙස	රු. 350,000
	වක්‍ර නිෂ්පාදන ද්‍රව්‍ය ලෙස	රු. 150,000
	ආයතන හා පරිපාලන අංශය	රු. 35,000
	විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ අංශයට	රු. 15,000

පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ

නිෂ්පාදන	රු. 600,000
ආයතන හා පරිපාලන	රු. 360,000
විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ වියදම්	රු. 200,000

වර්ෂයේ නිෂ්පාදන පිරිවැය රු. 1,000,000ක් වන අතර විකුණූ බඩුවල පිරිවැය රු. 850,000 කි.

විකුණුම් ආදායම -	ණයට	රු. 1,400,000
	අත්පිට මුදලට	රු. 500,000

අසංකලිත ක්‍රමයට පිරිවැය ලෙජරයේ ගිණුම් පිළියෙළ කරන්න.

©JMC vLearning

©JMC vLearning

JMC vLearning "your virtual learning partner"

©JMC vLearning

©JMC vLearning

JMC vLearning
"your virtual learning partner

ලාභ සැසදුම් ප්‍රකාශනය

©JMC vLearning

තොග හා ලාභය අතර ඇති සම්බන්දය

ආරම්භක තොගය

අවසාන තොගය

©JMC vLearning

JMC vLearning
"your virtual learning partne

ලාභ වෙනසට හේතු

- 1.මුල්‍ය ලේජරයේ පමණක් සටහන් කරන ගණුදෙනු

©JMC vLearning

2.පිරිවැය ලේජරයේ පමණක් සටහන් කරන ගණුදෙනු

©JMC vLearning

3.ඌණ හෝ අධි අන්තර්ග්‍රහණය

©JMC vLearning

JMC vLearning "your virtual learning partner"

4.තොග අගය කිරීමට යොදා ගනු ලබන ක්‍රම වෙනස් වීම.

©JMC vLearning

JMC vLearning
"your virtual learning partner"

5.ක්ෂය කිරීමට භාවිත කරන ක්‍රම වෙනස් වීම

©JMC vLearning

©JMC vLearning

EXAMPLE

(b) බේකරි නිෂ්පාදිත නිපදවීමේ යෙදී සිටින **සීමාසහිත බේකර්ස් කුකීස් (පෞද්ගලික) සමාගම,** අසංකලිත ගිණුම්කරණ පද්ධතියක් භාවිත කරයි. පිරිවැය ගිණුම් අනුව 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා පෙන්නුම් කළ ලාභය රු.120,300/- ක් වන අතර, මූල්‍ය ගිණුම් අනුව ලාභය රු.147,900/- ක් විය.

වෙනසට හේතු පහත පරිදි වේ:

(1) තොග අගය කිරීම:

	පිරිවැය ගිණුම් අනුව (රු.)	**මූල්‍ය ගිණුම් අනුව (රු.)**
ආරම්භක තොගය	139,450	125,500
අවසාන තොගය	163,400	175,200

(2) ස්ථාවර තැන්පතු මත ලද රු.35,850/- ක පොලී ආදායම මූල්‍ය ගිණුම්වල පමණක් වාර්තාකර තිබුණි.

(3) උපදේශන ගාස්තු වශයෙන් ගෙවන ලද රු.39,000/- ක් මූල්‍ය ගිණුම්වල සටහන් කොට ඇති අතර, එය පිරිවැය ගිණුම් තුළ සටහන් කර නොතිබුණි.

(4) පිරිවැය ගිණුම් අනුව, පොදුකාර්ය පිරිවැය රු.545,000/- ක් වූ අතර, මූල්‍ය ගිණුම් අනුව එය රු.540,000/- ක් විය.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

මූල්‍ය ගිණුම් සහ පිරිවැය ගිණුම් අතර ලාභ සැසඳුම් ප්‍රකාශයක් **පිළියෙල කරන්න.** (ලකුණු 05)

©JMC vLearning

©JMC vLearning

JMC vLearning
"your virtual learning partner